

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója az „Új korszak a légi közlekedésben – A légiközlekedési piac megnyitása a távirányított légitársaságok biztonságos és fenntartható polgári felhasználása előtt” című, a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett bizottsági közleményről

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján www.edps.europa.eu)

(2015/C 48/04)

I. Bevezetés

I.1. Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

1. 2014. április 8-án a Bizottság elfogadta az Európai Parlamentnek és Tanácsnak szóló, „Új korszak a légi közlekedésben – A légiközlekedési piac megnyitása a távirányított légitársaságok biztonságos és fenntartható polgári felhasználása előtt” című közleményét (a továbbiakban: a közlemény) ⁽¹⁾.
2. A távirányított légitársaságok távolból irányított vagy – másképpen kifejezve – olyan légi járművek, amelyek a fedélzeten tartózkodó pilóta nélkül is tudnak repülni. A legtöbb esetben nem egyszerű légitársaságokként üzemelnek, és olyan eszközöket – például kamerát, mikrofont, szenzorokat, GPS-t – is tartalmaznak, amelyek adott esetben lehetővé teszik a személyes adatok feldolgozását.
3. Ahogyan e véleményben részletesebben is kifejti, amelyet az Európa Tanács emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményének 8. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkében biztosított magánélethez és a családi élethez, valamint az adatvédelemhez való jog erre a kialakulóban lévő technológiára is vonatkozik. Ezenkívül, mivel a távirányított légitársaságok – az Európai Unió Bírósága által a *Digital Rights Ireland* ⁽²⁾ és a *Google Spain kontra AEPD* ⁽³⁾ ítéletekben tárgyalt online technológiákhoz hasonlóan – súlyosan sérthetik a magánélethez és a családi élethez, valamint az adatvédelemhez való jogot, nagy körültekintéssel kell azokat mérlegelni.
4. Ezért az adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a Bizottság egyeztetést folytatott vele a közleményről.

IV. Következtetések

65. Az adatvédelmi biztos örömmel nyugtázza, hogy a Bizottság egyeztetett vele a közleményről és hangsúlyozza, hogy a távirányítású légitársaságok polgári felhasználása a katonai felhasználással nem érintett valamennyi területre kiterjed, azaz nem korlátozódik csupán a kereskedelmi célú felhasználásra. Üdvözli azt is, hogy a Bizottság nemcsak a távirányítású légitársaságok polgári használatának társadalmi és gazdasági előnyeit hangsúlyozza, hanem a magánélet védelmét, az adatvédelmet és a biztonságot olyan kulcsfontosságú elemként jelöli meg, amelyek e rendszerek elterjesztése esetén a rendelkezéseknek való megfelelést biztosítják.
66. A távirányítású légitársaságok meg kell különböztetni a repülőgépektől és a CCTV-től, mert „mobilitásuk és rejtettségük” miatt számos más esetben is felhasználhatók. Ezenkívül más technológiákkal – köztük kamerákkal, wifi-érzékelőkkel, mikrofonokkal, biometrikus szenzorokkal, GPS-rendszerekkel, IP-cím-leolvasó rendszerekkel, rádiófrekvenciás azonosítással (RFID) működő nyomkövető rendszerekkel – is kombinálhatók, amelyek mindegyike lehetőséget nyújt személyes adatok feldolgozására és arra, hogy potenciálisan ugyanilyen hatékony megfigyelési eszköz legyen.

⁽¹⁾ COM(2014) 207 final, 2014.4.8.

⁽²⁾ C-293/12. és C-594/12. sz. egyesített ügyek, a Bíróság (nagytanács) 2014. április 8-i ítélete (a High Court of Ireland [Írország] és a Verfassungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – *Digital Rights Ireland Ltd kontra Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, Commissioner of the Garda Síochána, Írország és az Attorney General* (C-293/12. sz. ügy), valamint a *Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger, Christof Tschohl és társai* (C-594/12. sz. ügy).

⁽³⁾ C-131/12. sz. *Google Spain SL, Google Inc. kontra Agencia Española de Protección de Datos (AEPD)* ügy, a Bíróság 2014. május 13-i ítélete.

67. Ezért az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy a távirányítású légi jármű-rendszer személyes adatfeldolgozásra is módot adó felhasználása a legtöbb esetben az emberi jogok európai egyezménye (a továbbiakban: EJE) 8. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 7. cikkében biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogba ütközik, mivel ellentétes a bizalmassághoz és a magánélet-hez való joggal, ami az Unióban minden egyén számára biztosított, ennélfogva kizárólag egyedi körülmények között és egyedi biztosítékok mellett engedélyezhető. Minden olyan esetben, amikor az EU-ban üzemeltetett távirányított légi jármű-rendszerek személyes adatokat dolgoznak fel – ami gyakori –, a személyes adatok védelméről szóló, a Charta 8. cikkében foglalt jog alkalmazandó, és az uniós adatvédelmi jogi keretet be kell tartani.
68. Ezért a gyakorlatban a távirányított légi jármű-rendszerek magán-tevékenységekre való, egyének általi felhasználása főszabály szerint a 95/46/EK irányelv követelményeinek hatálya alá tartozik, és a háztartási tevékenységre vonatkozó kivétel igen ritkán alkalmazható. Az adatvédelmi szabályok alkalmazásának előfeltétele, hogy a személyes adatok feldolgozásának minden esetben minden vonatkozásban jogszerűnek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy az egyéb területeken – például a polgári vagy büntetőjog, a szellemi tulajdon, a légi közlekedés vagy a környezetvédelmi jog területén – érvényes szabályoknak is meg kell felelnie.
69. Személyes adatoknak egy távirányított légi jármű-rendszeren keresztül, kereskedelmi vagy szakmai célokra történő feldolgozása esetén a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályokat is be kell tartani.
70. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy adatoknak az interneten vagy újságban való pusztán közzététele – anélkül, hogy a közzététel célja információk, vélemények vagy gondolatok nyilvánosságra hozatala lenne – nem elegendő a 95/46/EK irányelv 9. cikkében foglalt, az újságírással kapcsolatos kivétel alkalmazásához.
71. A távirányított légi jármű-rendszerek bűnüldözési felhasználása esetén is tiszteletben kell tartani a magánélet-hez való alapvető jogot, azaz e tevékenységnek egyértelmű és hozzáférhető jogszabályon kell alapulnia, jogszerű célt kell szolgálnia, továbbá egy demokratikus társadalomban szükségesnek és az elérni kívánt célhoz mérten arányosnak kell lennie. Ha a bűnüldözési tevékenység személyes adatfeldolgozással jár, az EU és az Európa Tanács szintjén meghatározott adatvédelmi biztosítékok is vonatkoznak rá.
72. A távirányított légi jármű-rendszerek hírszerzési felhasználása esetén tiszteletben kell tartani a szükségesség és az arányosság elvét.
73. Figyelemmel arra, hogy elengedhetetlen a szóban forgó, nagymértékben beavatkozó jellegű új technológiával kapcsolatos magánélet- és adatvédelmi, valamint biztonsági követelmények betartásának biztosítása, az európai adatvédelmi biztos támogatja, hogy a Bizottság vizsgálja felül hatáskörének hiányát a 150 kg alatti távirányított légi jármű-rendszerek szabályozása tekintetében.
74. Az adatvédelmi biztos ezenfelül a távirányított légi jármű-rendszereknek az uniós polgári piacra való bevezetését kötelezően kísérő kezdeményezéseket és ismeretterjesztő projekteket is üdvözli.
75. Az adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a Bizottság ösztönözze a távirányított légi jármű-rendszerek gyártóit a beépített és alapértelmezett adatvédelem alkalmazására, az adatkezelőket pedig arra, hogy végezzenek adatvédelmi hatásvizsgálatokat, ha az adatfeldolgozási művelet jellegénél, hatályánál vagy céljánál fogva külön kockázatot jelent az érintettek jogaira és szabadságaira nézve.
76. Ezenfelül további fellépés szükséges azon intézkedések ösztönzésére, amelyek megkönnyítik a távirányított légi jármű-rendszerek adatkezelőjének azonosítását.

Kelt Brüsszelben, 2014. november 26-án.

Giovanni BUTTARELLI

az európai adatvédelmi biztos helyettese